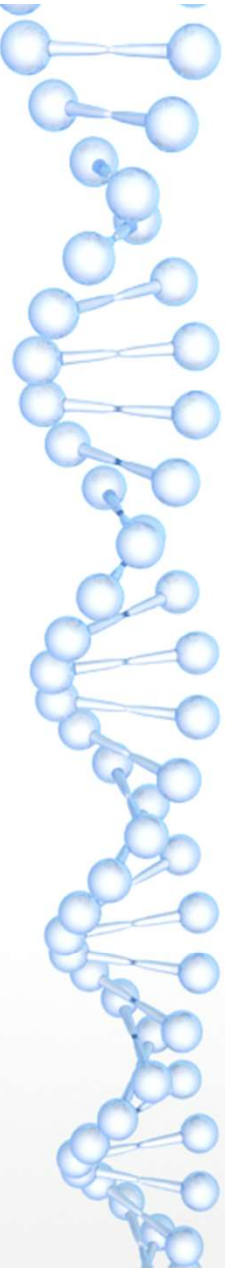

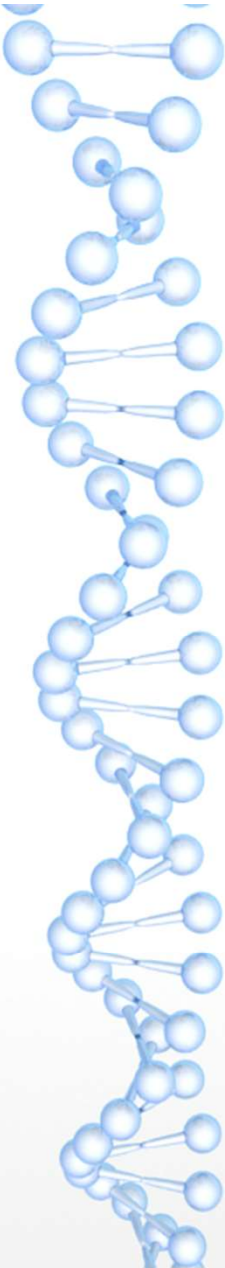
Kestävä lehmä ja onnistunut umpikausi

19.3.2025 Patrik Lehtinen, DVM

Lehmän kestävyys karjassa

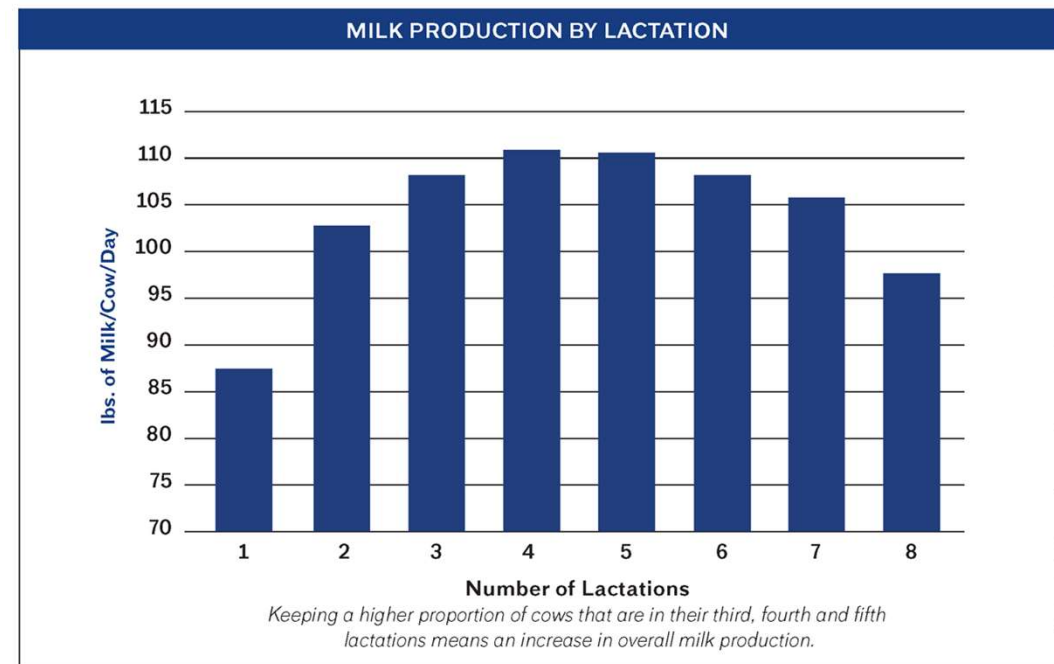
- Tilan subjektiivinen päätös
 - - Heikko tuotos
 - - Heikko hedelmällisyys
 - - Traumat ja heikentynyt terveydentila
 - - Tilan investointi/ strategiset valinnat

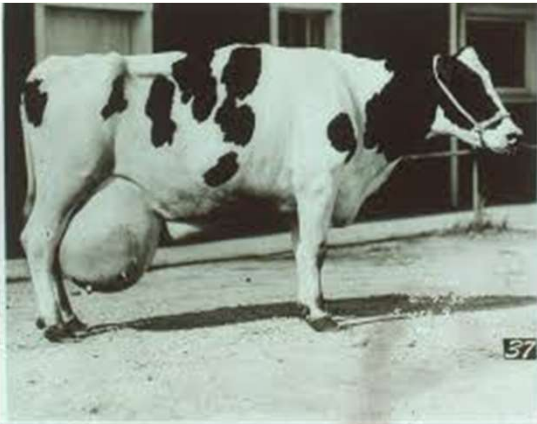
Tuottava ikä

- Keskiarvo 2,6 laktaatiota
 - - 75% saavuttaa toisen laktaation
 - - 50% saavuttaa kolmannen laktaation
 - - 30 % saavuttaa neljännen laktaation tai enemmän
- Hiehojen poikimaikä ka 26,7kk
- Suurin poiston syy : Utareterveys, jalat ja heikko hedelmällisyys

- Maitotuotos nouseva noin 6 laktaatioon asti
- Paras tuotto- / rehun käyttön hyötysuhde 6 ja 7 laktaatioissa (5-8 lakt.)

Kestävyyttä heikentävillä terveyshaitoilla tai managementin ongelmilla negatiivinen vaikutus tuot

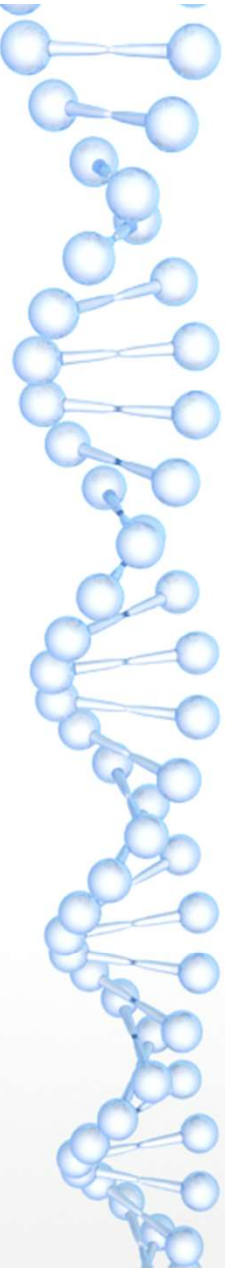

Source: NADIS, 2009

Suvik 3 lakt. 23252Kg / 305p

<https://etky.ee/eesti-laktatsioonitoodangu-uus-rekord-on-23252-kg-piima/>

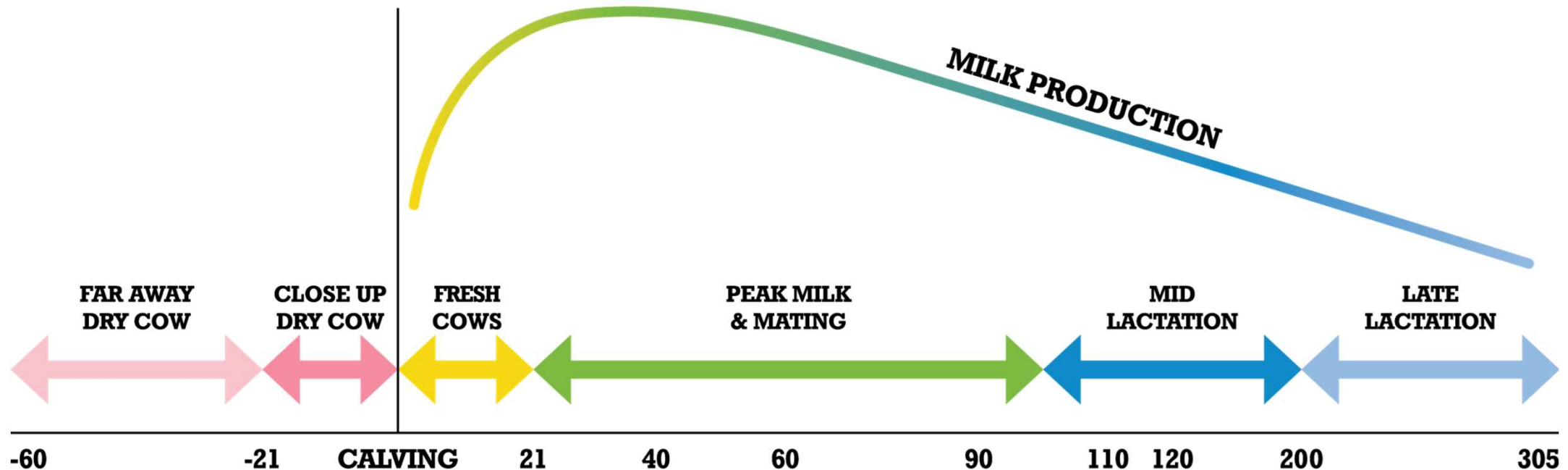

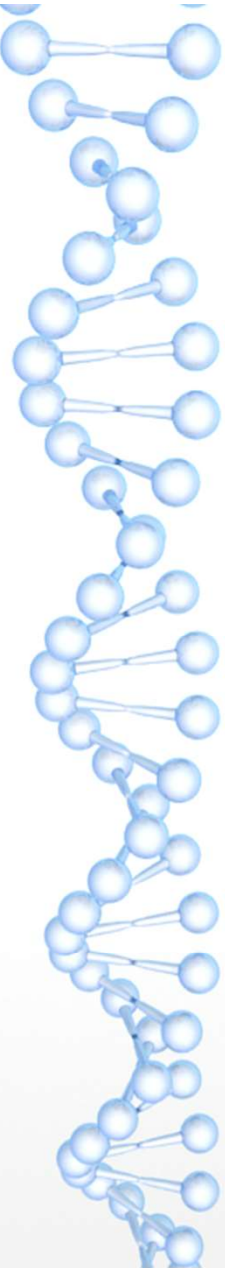
2 Laktaatiota lisää

- 50% vähemmän hiehoja
- Hyötysuhde parempi vanhemmilla, terveillä lehmillä
- 30% vähemmän metaanipäästöjä
- Enemmän yksilönhoitoa/ hoitokuluja
- Satsaukset olosuhteisiin

Umpikausi – Vanhan loppu vai uuden alku?

PHASES OF LACTATION

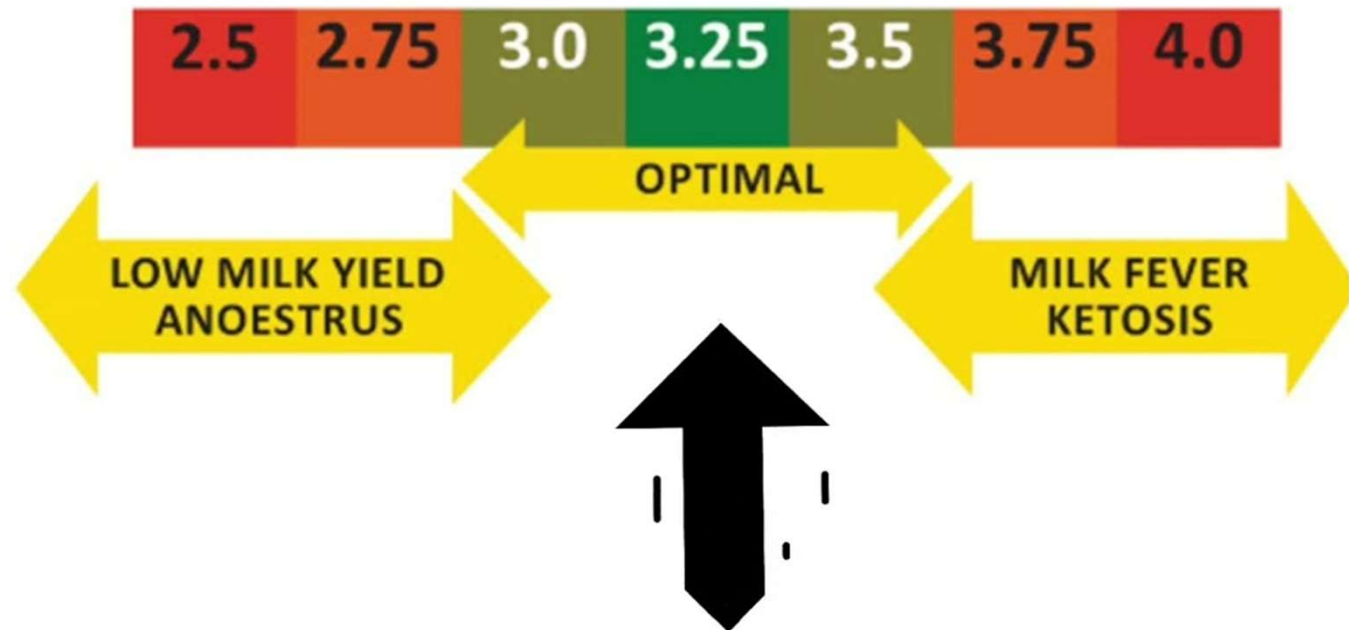
Onnistunut umpikausi

- Kuntoluokka (BCS)
- Umpikauden pituus
- Umpihoidot
- Syöntikyky ja ruokinta
- Management ja olosuhteet
- Cuddle box

BCS- poikimisessa

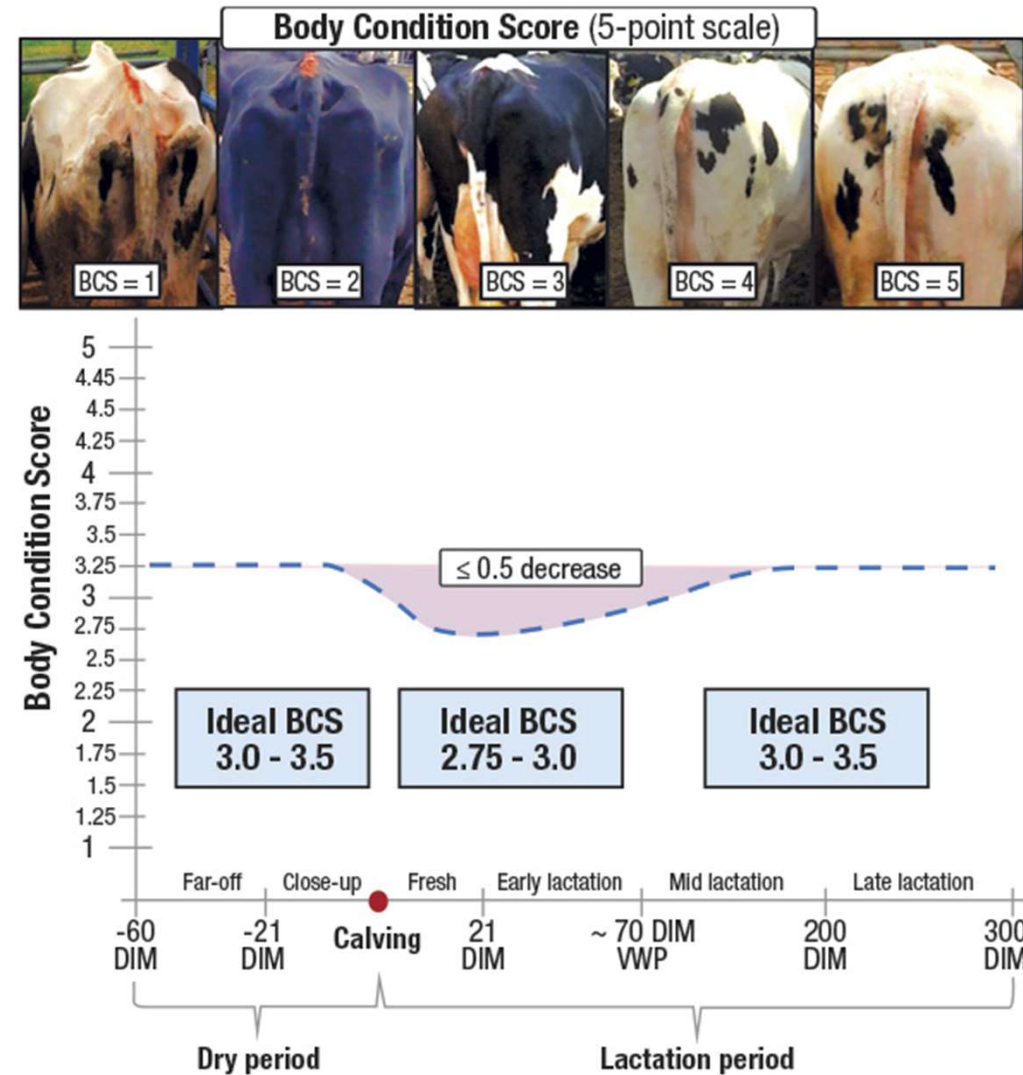

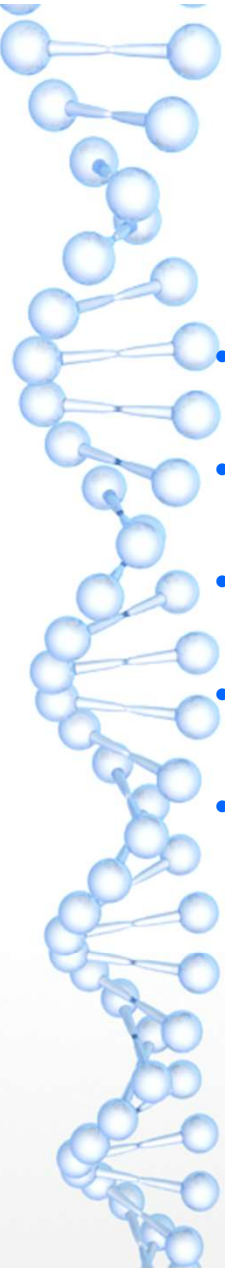
BODY CONDITION SCORE AT CALVING

- Optimaali BCS Poikiessa 3,0 – 3,5
- Liian vähän: Vaatii energiaa lypsykauden alusta. (heikompi tuotos, kiimattomuus, huono vastustuskyky)
- Liian paljon: Heikentää kuiva-aineen syöntiä. (Aineenvaihdunta ongelmat)

FIGURE 1 Body condition score recommendations for lactating and dry dairy cows

Umpikausi 60pvä

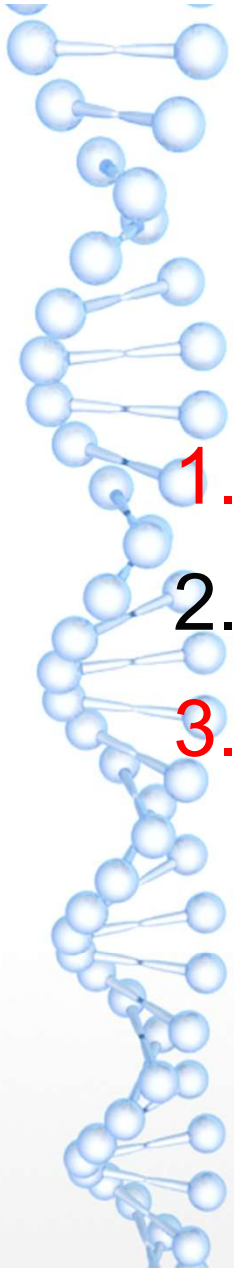
•45- 65 pvä

•Ensikoilla voi olla hieman pidempi kuin lehmillä

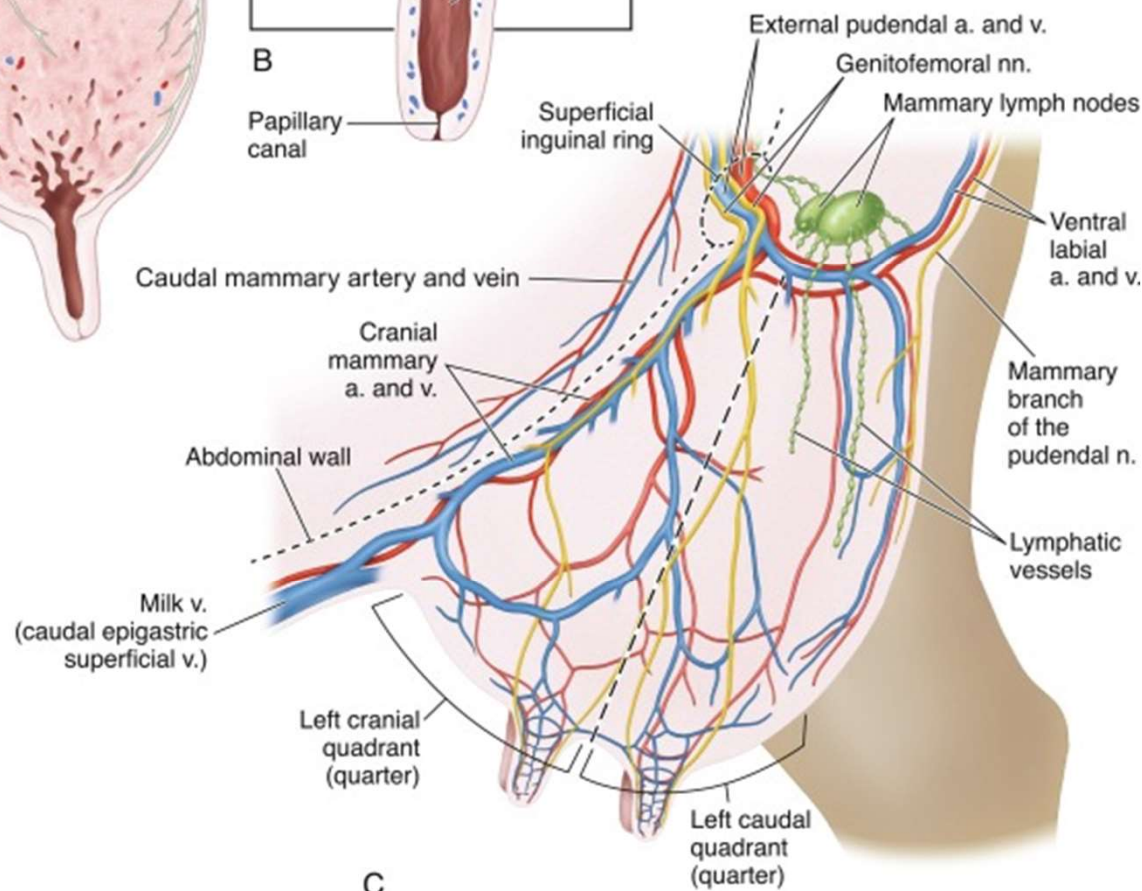
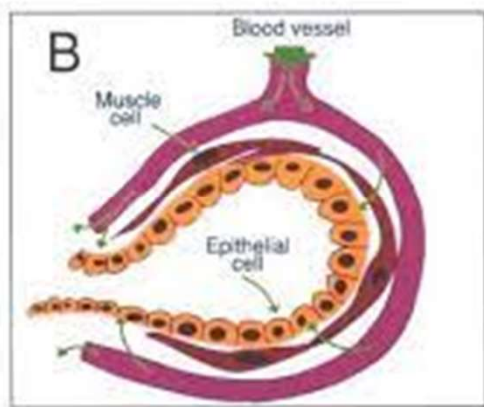
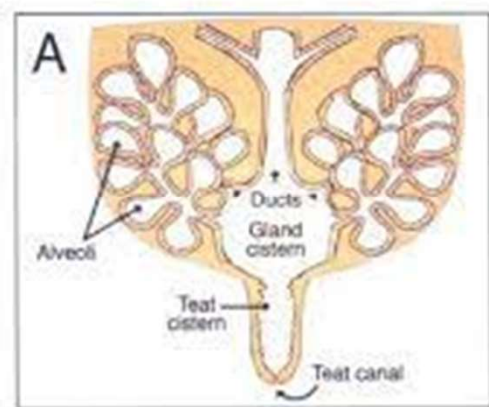
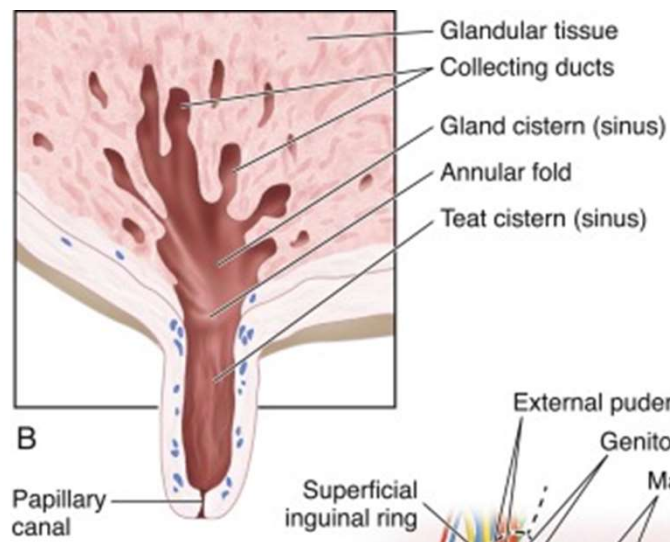
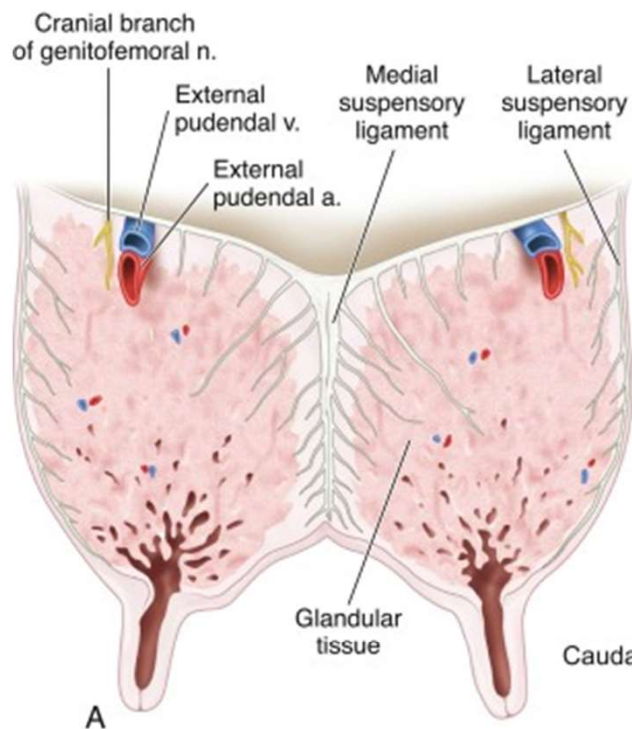
•Yli tai alle => ka 5 -10 % pienempi tuotos

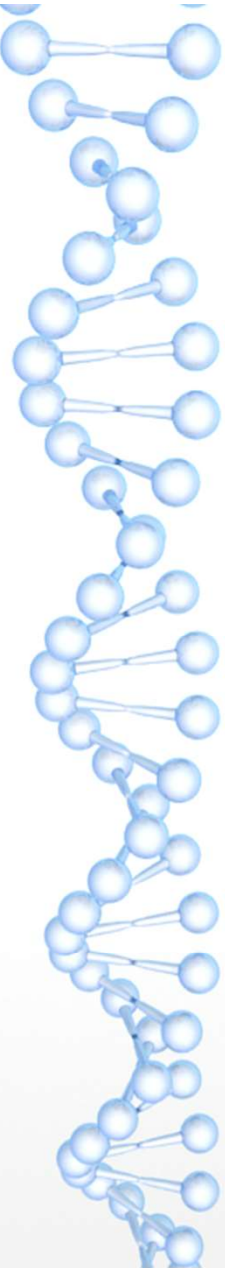
•Läpilypsyn lehmillä 75% - tuotos seuraavalla kaudella

•Utarekudoksen lepo ja epiteeli-solujen uudistuminen

1. Utareen kuivuminen ~ 4 – 14 vrk
2. Lepokausi / epiteelikudos uudistuu
3. Ternin muodostuminen ~10-14vrk Pre Partum

Umpihoidot

- 70% ut- aiheuttajista voidaan hoitaa umpihoidoilla
- Stafylokokit tehokkaasti vain umpikaudella
- Vahakorkit ! Jos vuotaa umpeenpanon jälkeen, suositeltavaa tulpata uudestaan.
- Hygieenia ja vedinkasto
- Rokotusohjelmat

Olosuhteet

Paikat : Syödä (85cm / per lehmä)

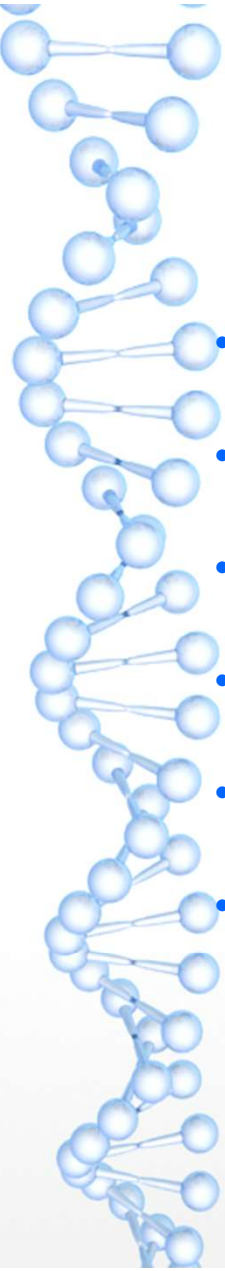
Poikia

Levätä (10m² / per lehmä)

- Tuodaan pehkulle viim. 10 pvä ennen odotettua poikimista
- Puhdas ja kuiva
- Lisääntyvä makuuaika 14h
- Umpilehmällä ei ole aikaa seisoskella!

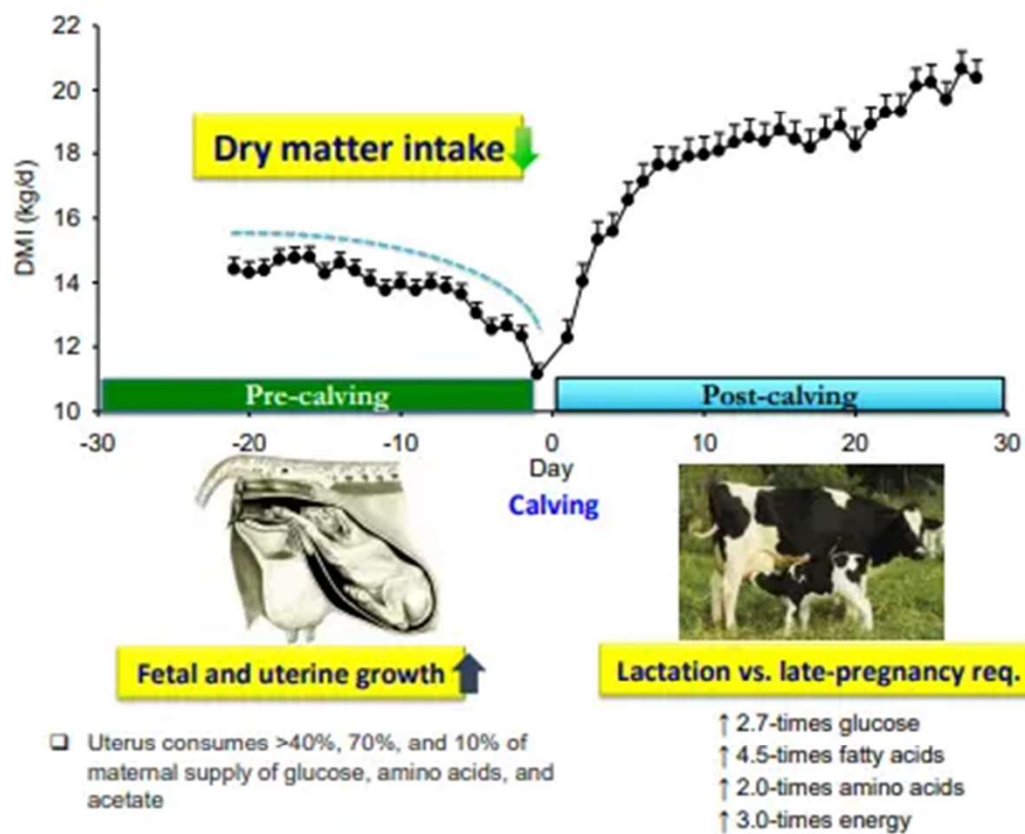
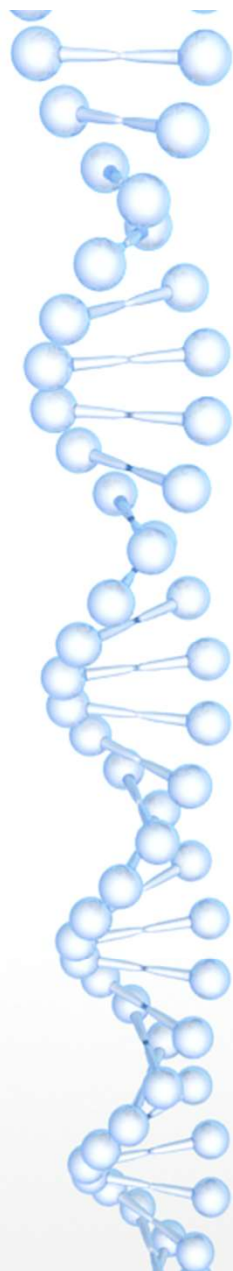

Liikunta lisää hyvinvointia!

Umpiape ja syöntikyky

- 12-14kg kuiva-ainetta / päivä
- Proteiinia!
- Riittävästi energiaa ylläpitoon.
- Kuitua ! 2-3cm korren pituus, ei lajitella !
- Opetetaan lehmät syömään ! (pötsin ylläpito)
- DMI laskee merkittävästi poikimisen hetkellä

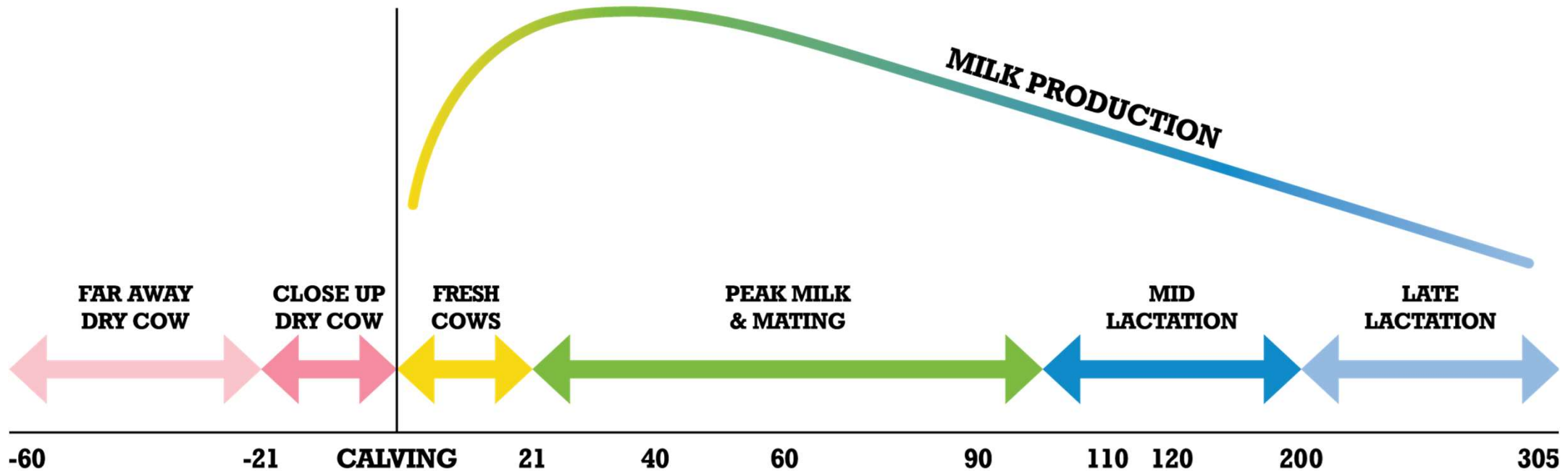
Cuddle box

- Poikimisen ajalla ka ~30 min vähemmän syöntiaikaa
- Piilevät (sub kliininen) aineenvaihduntasairaudet lisääntyvät merkittävästi.
- ~ 50% poikivista lehmistä piileviä metabolisia oireita
- Heijastuu laktaatioon

Vanhan loppu vai uuden alku ?

PHASES OF LACTATION

Kiitos!

